

Kijktip: terrorismedeskundigen aan het woord

Korte omschrijving werkvorm

U bekijkt met de leerlingen een fragment van De Wereld Draait Door en van EenVandaag. Beatrice de Graaf en Robbert McFadden proberen de gebeurtenissen in Parijs te duiden.

Leerdoel

Leerlingen kunnen de gebeurtenissen in Parijs van half januari 2015 in een context plaatsen.

Bronnen

De Wereld Draait Door, donderdag 8 januari 2015

EenVandaag, zaterdag 10 januari 2015

Duur

30-45 minuten

U kunt er uiteraard voor kiezen om slechts één fragment met uw leerlingen te kijken. Als u beide fragmenten met uw leerlingen kijkt, kunt u ze erop wijzen dat ook experts niet helemaal weten hoe ze de situatie moeten duiden.

Handleiding

1. Leid het onderwerp in. Wie van de leerlingen vindt dat hij/zij Charlie is? Wat zou men bedoelen met de opmerking 'Je suis Charlie'? Wat is er precies gebeurd?

Toelichting:

Parijs was onlangs in de greep van gewelddadige acties van moslimextremisten. Op woensdag 7 januari werden twaalf mensen op de redactie van het satirische weekblad Charlie Hebdo vermoord door Chérif en Saïd Kouachi. Een dag later werd er een politieagente in Parijs vermoord door een kennis van de twee broers: Amédy Coulibaly. Op vrijdag 9 januari waren er twee gijzelingsacties. De broers Kouachi hadden zich verschanst in een drukkerij ten noorden van Parijs en Amédy Coulibaly hield de bezoekers in een Joodse supermarkt gegijzeld. Uiteindelijk hebben vier gegijzelden en de drie gijzelnemers de acties niet overleefd.

Wat wilden de terroristen? Hierover wordt flink gespeculeerd in de media. In het fragment van De Wereld Draait Door van 8 januari laat terrorismedeskundige Beatrice de Graaf haar licht schijnen op deze vraag. En in het fragment van EenVandaag van 10 januari komt terreurexpert Robert McFadden aan het woord.

2. Deel de kijkvragen uit en geef de leerlingen even de mogelijkheid om de kijkvragen bij De Wereld Draait Door te lezen. Vertel dat de leerlingen na het fragment ook nog even tijd hebben om de vragen te maken.
3. Bekijk [dit fragment](#) van De Wereld Draait Door van 8 januari 2015 (de volgende minuten: 8.40-16.30).

Let op: Tijdens de uitzending van DWDD waren de daders nog niet gepakt en waren er nog geen gijzelingsacties.

4. Geef de leerlingen een paar minuutjes de tijd om de vragen in te vullen.
5. Bekijk [dit](#) fragment van EenVandaag van 10 januari 2015.
6. Geef de leerlingen een paar minuutjes de tijd om de vragen in te vullen.
7. Bespreek met de klas de antwoorden op de kijkvragen bij beide items. Het antwoordmodel staat op de laatste pagina van deze opdracht.

Kijkvragen ‘De Wereld Draait Door’

1. Wat bedoelt Beatrice de Graaf met ‘leaderled’ en ‘leaderless’ terrorisme? En onder welk type terrorisme schaaft zij (vooralsnog) de aanslag op de redactie van Charlie Hebdo?

.....

.....

.....

.....

2. Matthijs van Nieuwkerk wil weten of er een machtsstrijd gaande is tussen IS en Al-Qaeda. Wat zegt Beatrice de Graaf in antwoord op zijn vraag?

.....

.....

.....

.....

3. Waarom denkt ze dat Al-Qaeda achter de aanslag op de redactie van Charlie Hebdo zit?

.....

.....

.....

.....

4. Moet ook Nederland bang zijn voor een dergelijke aanslag volgens De Graaf?

.....

.....

Kijkvragen ‘EenVandaag’

1. Robert McFadden becommentarieert de aanslagen in Frankrijk. Is wat hij vertelt vooral een objectief of een subjectief verhaal? Beargumenteer je antwoord.

.....

.....

2. Chérif Kouachi – een van de daders van de aanslag bij Charlie Hebdo en de gijzeling in de drukkerij – gaf in een telefoongesprek met de Franse politie aan dat hij en zijn broer handelden in opdracht van de Jemenitische tak van Al-Qaeda. McFadden twijfelt aan deze verklaring van Kouachi. Waarom twijfelt hij aan deze verklaring?

.....

.....

.....

.....

3. McFadden sluit ook niet uit dat Al-Qaeda de broers Kouachi opdracht heeft gegeven. Waarom zou de Jemenitische tak van Al-Qaeda toch kunnen kiezen voor deze ‘nieuwe’ aanpak van moordaanslagen?

.....

.....

.....

.....

4. Waarin verschilt de aanslag op Charlie Hebdo van een ‘lone wolf operation’ (een eenmansactie)?

.....

.....

.....

.....

5. Maakt McFadden zich veel zorgen om de veiligheidssituatie in Europa? Waarom wel/niet?

.....

.....

.....

.....

6. Hoe kun je moslimextremisme het best aanpakken volgens McFadden?

.....

.....

.....

.....

Antwoordmodel

Kijkvragen DWDD, donderdag 8 januari 2015:

1. Wat bedoelt Beatrice de Graaf met 'leaderled' en 'leaderless' terrorisme? En onder welk type terrorisme schaarst zij (vooralsnog) de aanslag op de redactie van Charlie Hebdo?

Leaderless terroristen zijn de zgn. zelfontbranders. Deze mensen bedenken zelf zonder een hiërarchische organisatie of commandolijnen dat ze een aanslag willen plegen. Leaderled terroristen zijn mensen die met een boodschap op pad worden gestuurd, getraind zijn en achter wie een organisatie zit.

De Graaf gaat ervan uit dat de broers Kouachi geen zelfontbranders zijn, maar 'leaderled' terroristen.

2. Matthijs van Nieuwkerk wil weten of er een machtsstrijd gaande is tussen IS en Al-Qaeda. Wat zegt Beatrice de Graaf in antwoord op zijn vraag?

Dat dat zeker zou kunnen en dat ze zich daar ook zorgen om maakt. Het komt wel vaker voor dat terroristische organisaties elkaar proberen te 'overtoenen'. Er ontstaat dan een concurrentiestrijd. IS heeft deze strijd in het Midden-Oosten gewonnen.

3. Waarom denkt ze dat Al-Qaeda achter de aanslag op de redactie van Charlie Hebdo zit?

Allereerst schijnt een van de daders geroepen te hebben dat ze de actie uitvoerden uit naam van de Jemenitische tak van Al-Qaeda (ook wel Al-Qaeda-op-het-Arabisch-Schiereiland genoemd). Daarnaast hebben de Kouachi's een Algerijnse achtergrond en de jongens hadden banden met enkele Algerijnse, Marokkaanse en Tunesische organisaties voordat deze opgingen in Al-Qaeda. Ten slotte past de aanslag in het plaatje van Al-Qaeda: Al-Qaeda richt zich vaker op personen en redacties die de profeet beledigen. Er is een Deense krant die ook door Al-Qaeda bedreigd wordt vanwege spottende cartoons.

4. Moet ook Nederland bang zijn voor een dergelijke aanslag volgens De Graaf?

Jazeker. Er bestaat een dodenlijst uit 2013 van Al-Qaeda met veel bekende beledigers van de profeet erop. De hoofdredacteur van Charlie Hebdo stond daar op. Geert Wilders staat ook op die lijst (net als Ayaan Hirsi Ali). Wilders is ook een bekende belediger van de profeet. Experts zeggen dat er in Nederland sprake is van een 'substantiële dreiging'.

Kijkvragen EenVandaag, zaterdag 10 januari 2015:

1. Robert McFadden becommentarieert de aanslagen in Frankrijk. Is wat hij vertelt vooral een objectief of een subjectief verhaal? Beargumenteer je antwoord.

Subjectief – hij interpreteert de situatie aan de hand van de feiten die hij kent en zijn eerder opgedane kennis en ervaringen.

2. Chérif Kouachi – een van de daders van de aanslag bij Charlie Hebdo en de gijzeling in de drukkerij – gaf in een telefoongesprek met de Franse politie aan dat hij en zijn broer handelden in opdracht van de Jemenitische tak van Al-Qaeda. McFadden twijfelt aan deze verklaring van Kouachi. Waarom twijfelt hij aan deze verklaring?

Drie jaar geleden heeft een van de broers Kouachi een training gevolgd in Jemen. Het is onwaarschijnlijk dat de broers daarna contact hebben kunnen houden met Al-Qaeda in Jemen zonder dat dit zou opvallen bij veiligheids- en inlichtingendiensten. Eventuele plannen voor een aanslag zouden volgens McFadden dan wel zijn opgespoord en verijdeld. Daarnaast heeft Al-Qaeda tot nu toe niet deelgenomen aan strategisch geweld of moordaanslagen.

3. McFadden sluit ook niet uit dat Al-Qaeda de broers Kouachi opdracht heeft gegeven. Waarom zou de Jemenitische tak van Al-Qaeda toch kunnen kiezen voor deze ‘nieuwe’ aanpak van moordaanslagen?

Al-Qaeda wil laten zien dat ze nog steeds belangrijk zijn en dat ook zij dit soort terreur (kleinschalige, tactische, soft target-moordacties) kunnen plegen. En dat dit soort terreur niet alleen van IS komt. Al-Qaeda en IS zouden in een machtsstrijd verwickeld kunnen zijn.

4. Waarin verschilt de aanslag op Charlie Hebdo van een ‘lone wolf operation’ (een eenmansactie)?

Bij een ‘lone wolf operation’ gaat het erom zo veel mogelijk mensen te doden en zijn de aanslagplegers meestal niet heel goed getraind of tactisch voorbereid. Dat was anders bij de aanslag op Charlie Hebdo. De broers Kouachi kenden de namen van de journalisten, wisten precies wanneer de redactievergadering was, ze konden goed met wapens omgaan en ze wisten precies wie ze wilden doden.

5. Maakt McFadden zich veel zorgen om de veiligheidssituatie in Europa? Waarom wel/niet?

Nee, er is weliswaar wel degelijk sprake van serieuze dreiging, maar we moeten ook vertrouwen hebben in onze geheime diensten. De Amerikaanse, de Britse, de Franse veiligheidsdiensten behoren tot de beste van de wereld. We moeten erop vertrouwen

dat ze de terroristen een stap voorblijven en dat er geen stroom gewelddadige acties op gang zal komen. We moeten niet in een kramp schieten.

6. Hoe kun je moslimextremisme het best aanpakken volgens McFadden?

Deze (vaak jonge) moslimextremisten moet je een alternatief bieden. Ze zien gewelddadig extremisme vaak als enige manier om hun ongenoegen (hun grieven) te uiten.